

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Liliana Catan și Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2014, în cauza penală în privința inculpatului

Pînzaru Petru Vasile, născut la 04.02.1952, originar din r-nul Ungheni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Criuleni, 49A.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.11.2011– 26.11.2013;

instanța de apel: 09.12.2013- 08.04.2014;

instanța de recurs: 26.06.2014 - 01.10.2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013, Pînzaru Petru a fost condamnat:

- în baza art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale;

- în baza art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inculpatului i s-a stabilit pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale - 6000 (șase mii) lei, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a indicat, că Pînzaru Petru este învinuit de faptul că, la 22 iunie 2010, fiind preîntîmpinat de răspundere penală conform art. 311 Cod penal, pentru denunț calomnios, a depus plîngere prin care a solicitat de a-i atrage la răspundere penală pe fosta sa soție Pînzaru Nina, fiul său Pînzari Iurie și fiica sa Iordache Ana, precum că ultimii la 20.06.2010, în jurul orei 01.00, au venit la domiciliul său din str. Criuleni 49 A, mun. Chișinău și l-au maltratat, cauzîndu-i conform raportului de examinare medico - legală nr. 1971/D din 12.10.2010 vătămări corporale grave.

În urma denunțului depus de Pînzaru Petru de către CP Rîșcani, mun. Chișinău, la 20 octombrie 2010 a fost dispusă începerea urmăririi penale în baza art. 152 alin. 2) lit. d) Cod penal.

Tot el, la 21 octombrie 2010, fiind preîntîmpinat de răspundere penală conform art. 312 Cod penal, a fost audiat în calitate de parte vătămată, în cadrul căreia a declarat că, la 20.06.2010, în jurul orei 01.00, au venit la domiciliul său din str. Criuleni 49 A, mun. Chișinău și l-au maltratat, cauzîndu-i vătămări corporale grave. Ulterior, în cadrul urmăririi penale s-a constatat că leziunile corporale depistate la partea vătămată Pînzaru Petru, nu i-au fost cauzate de către fosta sa soție Pînzaru Nina, fiul său Pînzaru Iurie și fiica sa Iordache Ana, cum a indicat în plîngerea sa și procesul - verbal de audiere în calitate de parte vătămată, ci în alte circumstanțe și anume cele indicate de către ultimul la internarea sa în spital, unde pacientul Pînzaru Petru a declarat medicilor că cu două săptămîni înainte de internare a căzut la domiciliul său, fapt confirmat prin raportul de contraexpertiză medico - legală în comisie cu nr. 66 din 22.05.2011.

3. Împotriva sentinței instanței de fond a declarat apel în termen legal avocatul Ion Popescu în numele inculpatului, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, invocînd motivele :

- ilegalitatea și netemeinicia sentinței sub aspectul neclarificării circumstanțelor cauzei;

- instanța de judecată nu a ținut cont, că plîngerea lui Pînzaru Petru din 22.06.2010 în baza căreia a fost pornită urmărirea penală pe art. 311 alin.2 lit. a) Cod penal nu conține denunț fals, dar în care solicită de a fi primite măsuri în legătură cu amenințările asupra lui,

- instanța de judecată nu a ținut cont, că organul de urmărire penală din proprie inițiativă a modificat în învinuire textul plîngerii lui Pînzaru Petru din 22.06.2010, precum că la 20.06.2010 dînsul a fost maltratat de către Pînzaru Nina, Pînzaru Iurie și Iordache Ana, fiindu-i cauzate leziuni corporale grave;

- nu s-a ținut cont, că organul de urmărire penală nu a întreprins măsuri de a clarifica circumstanțele cauzei, de a verifica plîngerile lui Pînzaru Petru în vederea concretizării cînd și în ce circumstanțe i-au fost cauzate leziuni corporale grave și nici nu este clar de unde a apărut versiunea, precum că Pînzaru Petru a primit leziuni corporale grave, căzînd jos la domiciliu;

- urma să fie audiat în calitate de martor medicul neurochirurg Danu Andrian, care l-a internat pe cet. Pînzaru Petru la 18.08.2010 în Spitalul Clinic de Urgență și a făcut înscrierile din fișa medicală;

- în ordonanța de punere sub învinuire a lui Pînzaru Petru se face trimitere la raportul de examinare medico-legală nr. 1971/D din 12.10.2010, însă în materialele cauzei penale lipsește acest raport, precum lipsesc și alte rapoarte de expertiză medico-legală care au fost efectuate pînă la raportul de contraexpertiză medico-legală în

comisie cu nr. 66 din 25.05.2011, care de asemenea este pus la baza învinuirii, ceea ce duce la o tănuire a unor probe;

- nu s-a ținut cont, că acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă veridică, concludentă care ar demonstra vinovăția inculpatului Pînzaru Petru în comiterea infracțiunilor imputate. Probele pe care se bazează acuzatorul de stat, nu se confirmă prin alte circumstanțe și sunt în contradicție cu materialele dosarului și nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2014, a fost admis apelul declarat, casată sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care :

În conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, Pînzaru Petru a fost achitat pe art. 311 alin. (2) lit. a) și art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că la judecarea cauzei s-a constatat, că în vara anului 2010 între Pînzaru Petru și fosta sa soție Pînzaru Nina cu care a divorțat la 10.01.1991 apăreau conflicte în legătură cu dreptul de a folosi casa de locuit din str. Criuleni 49A, mun. Chișinău. În conflict se implicau și copii comuni maturi ai acestora Pînzari Iurie și Iordache Ana.

La 22.06.2010 , Pînzaru Petru s-a adresat cu plîngere la poliție, indicînd că în noaptea de 19 și 20.06.2010 fosta soție și copiii au venit la el la domiciliu și l-au amenințat cu moartea cerînd să plece din casă.

La 18.08.2010, Pînzaru Petru a fost internat în Spitalul de Urgență, mun. Chișinău, unde a fost operat la creier în legătură cu trauma la cap.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 1971/D, din 12.10.2010 la Pînzaru Petru s-a constatat vătămare corporală gravă în urma traumei cranio-cerebrale închise.

Prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 20.10.2010 a fost pornită urmărirea penală pe art. 151 al. 2 lit. d) Cod penal în baza plîngerii lui Pînzaru Petru din 22.06.2010 și materialul înregistrat în R-1 nr.1839 din 27.06.2010, precum că la 20.06.2010, ora 01.00 Pînzaru Nina, Pînzaru Iurie și Iordache Ana au aplicat lui Pînzaru Petru multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului.

Prin ordonanța din 16.06.2011 a fost încetată urmărirea penală pe art. 151 al. 2 lit. d) Cod penal în privința lui Pînzaru Nina, Pînzaru Iurie și Iordache Ana, iar la 29.06.2011 a fost pornită urmărirea penală pe art. 311 alin. (2) lit. a) și art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal în privința lui Pînzaru Petru în baza cărora ultimul a și fost învinuit și condamnat.

Astfel, instanța de apel a considera că, sentința atacată contravine prevederilor art. 384 Cod de procedură penală, fiindcă neîntemeiată și nemotivată.

În primul rînd, instanța de fond condemnîndu-l pe Pînzaru Petru nu a constatat în sentință în corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, fapta criminală considerată ca fiind dovedită, iar în situația în care sentința nu a fost atacată

de către acuzatorul de stat, corectarea de către instanța de apel a unei astfel de erori ar încălca nu numai principiul contradictorialității procesului penal, dreptul la apărare al inculpatului, dar ar agrava situația în propriul apel, ceea ce conform prevederilor art. 410 Cod de procedură penală, este inadmisibil.

În al doilea rând, instanța de fond și-a bazat concluziile de condamnare a inculpatului pe înscrisuri, care nu au fost autentificate în modul prevăzut de lege, ori la dosar au fost anexate în calitate de probe copii ale actelor procedurale neautentificate, dar care au fost expuse în sentință ca probe de vinovăție (f.d. 4-17), inclusiv actele, care au fost incluse direct în învinuire - ordonanța de pornire a urmăririi penale din 20.10.2010, plîngerea lui Pînzaru Petru din 22.06.2010, procesul verbal de audiere a lui Pînzaru Petru în calitate de parte vătămată, rapoarte de expertiză.

În al treilea rând, instanța de fond a repetat erorile admise de către organul de urmărire penală și neclarificînd circumstanțele cauzei a condamnat inculpatul pentru niște fapte neverificate, care nu corespund realității.

Astfel, în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 29.06.2011 este indicat, că temei pentru începerea urmăririi penale pe art. 151 al. 2 lit. d) Cod penal a servit plîngerea lui Pînzaru Petru din 22.06.2010, *precum că la 20.06.2010, ora 01.00 Pînzaru Nina, Pînzari Iurie și Iordache Ana, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale periculoase pentru viață i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, în rezultatul cărora conform raportului nr. 1971/D din 12.10.2010 i-a fost provocată vătămare corporală gravă*, însă plîngerea lui Pînzaru Petru din 22.06.2010 (f.d. 5, 6) nu conține datele indicate în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 29.06.2011, precum că Pînzaru Nina, Pînzari Iurie și Iordache Ana i-ar fi cauzat leziuni corporale grave.

De menționat, că partea apărării corect a indicat în cererea de apel, că o astfel de constatare este o invenție a organului de urmărire penală, deoarece nu există nici o plîngere depusă de către Pînzaru Petru în care ar fi fost expuse astfel de date.

În ordonanța de pornire a urmăririi penale din 20.10.2010 (f.d. 4) este indicat, că urmărirea penală a fost pornită pe art. 151 al. 2 lit. d) Cod penal în baza plîngerii lui Pînzaru Petru și materialul înregistrat în R-1 nr. 1839 din 27.06.2010, precum că la 20.06.2010, ora 01.00, Pînzaru Nina, Pînzaru Iurie și Iordache Ana, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale periculoase pentru viață i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, în rezultatul cărora conform raportului nr. 1971/D din 12.10.2010 i-a fost provocată vătămare corporală gravă.

Însă și în cererea lui Pînzaru Petru datată cu 29.06.2010 (f.d.85) din materialul înregistrat în R-1 nr.1839, la 27.06.2010 sunt expuse faptele ce au avut loc la 26.06.2010 și nu cele de la 20.06.2010 cum este indicat în ordonanță.

Mai mult, atît în ordonanțele de numire a expertizelor medico-legale, cît și respectiv în rapoartele de expertiză medico-legale nr. 1971/D din 12.10.2010, nr. 2613/D din 01.12.2010 și raportul de contraexpertiză medico-legală în comisie nr. 66 din 25.05.2011 au fost indicate aceleași circumstanțe de fapt, precum că Pînzaru Petru

a fost maltratată la 20.06.2010 de către Pînzaru Nina, Pînzaru Iurie și Iordache Ana, însă în raportul de contraexpertiză se face trimitere și la fișa medicală a bolnavului Pînzaru Petru în care a fost indicat, că a căzut la domiciliu și ulterior urmează concluzia că vătămările corporale grave au fost cauzate lui Pînzaru Petru în urma căderii la domiciliu.

Problema constă în faptul, că organul de urmărire penală nu a încercat să verifice veridicitatea înscrierilor din fișa medicală a bolnavului Pînzaru Petru referitor la informația, precum că trauma la cap a survenit în urma căderii la domiciliu, ori nu există alte înscrisuri sau declarații ale inculpatului în care ultimul ar fi afirmat, că trauma la cap a survenit în urma căderii la domiciliu. Nu există nici alte probe în această privință.

În al patrulea rînd, audiindu-l pe Pînzaru Petru în calitate de parte vătămată la 21.10.2010 organul de urmărire penală nu a verificat și înlăturat contradicțiile evidente în declarațiile lui Pînzaru Petru despre cauzarea chipurilor a leziunilor corporale grave la 20.06.2010, în situația în care în plîngerile anterioare ale lui Pînzaru Petru nu erau expuse astfel de date cu atît mai mult, că la momentul audierii Pînzaru Petru se afla în perioada postoperatorie, fiind operat la creier și respectiv în atare situație apărea necesitatea de ai oferi și un avocat, conform art. 60 alin. (1 pct.18 Cod de procedură penală.

În al cincilea rînd, declarațiile martorilor și materialele dosarului expuse în sentință nu dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea *denunțării cu bună știință false sau prezentarea cu bună știință, a declarației mincinoase de către partea vătămată, legate de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, acțiune săvîrșită în cadrul urmăririi penale.*

Prin urmare, Colegiul penal a precizat că, există numai procesul verbal de audiere a părții vătămate Pînzaru Petru din 21.10.2010, în care acesta susține că Pînzaru Nina, Pînzari Iurie și Iordache Ana la 20.06.2010 i-au aplicat multiple lovituri peste cap, cauzîndu-i leziuni corporale grave.

Colegiul penal a reiterat, că această unică probă de vinovăție a inculpatului este dubioasă, or organul de urmărire penală nu a încercat să verifice contradicțiile evidente în declarațiile lui Pînzaru Petru despre cauzarea chipurilor a leziunilor corporale grave la 20.06.2010, avînd în vedere și faptul că, la momentul audierii Pînzaru Petru se afla în perioada postoperatorie, fiind operat la creier și respectiv în atare situație apărea necesitatea de a verifica în detaliu originea și veridicitatea afirmațiilor persoanei audiate, starea lui psihică și totodată a îndeplini sarcinile procesului penal prevăzut de art. 1, 19 Cod de procedură penală și a clarifica circumstanțele cauzării acestuia a leziunii corporale grave, confirmate prin raport de expertiză.

Totodată, instanța de apel a precizat că, ordonanța de încetare a urmăririi penale din 16.06.2011 în privința cet. Pînzaru Nina, Pînzari Iurie și Iordache Ana constituie un mijloc de probă conform prevederilor art. 93 alin. 2 pct. 5 Cod de procedură penală,

însă nu servește în mod automat temei de pornire a urmăririi penale în privința persoanei, care dispunând de dreptul prevăzut de art. 19 Cod de procedură penală de acces la justiție a solicitat organului de urmărire penală de a primi măsuri către cei ce i-au încălcat drepturile.

În atare circumstanțe, Colegiul penal a considerat, că la judecarea cauzei nu au fost prezentate probe pertinente și concludente, care ar demonstra vinovăția inculpatului Pînzaru Petru în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a), art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, de aceea urmează a fi adoptată decizie de achitare din motivul, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Împotriva hotărîrii menționate, procurorul a declarat recurs ordinar invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În motivarea recursului se invocă, că soluția instanței de apel contravine prevederilor art. 419 Cod de procedură penală și nu corespunde circumstanțelor de fapt, pe cînd vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate la materialele cauzei.

Totodată, recurentul invocă că, declarațiile inculpatului și soluția instanței de apel se combat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 66 din 15.02.2011, prin care s-a constatat că leziunile corporale grave depistate la Pînzaru Petru, coincid circumstanțelor indicate de pacient în fișa medicală, că au fost formate la inculpat în timpul căderii la domiciliu. Recurentul a concluzionat, că soluția instanței de fond este una corectă și vinovăția inculpatului este dovedită prin probele prezentate de acuzatorul de stat.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recursul este o cale de atac ordinară ce poate fi declarată doar pentru a repara erorile de drept, fiind determinate limitativ. Aceasta înseamnă că alte temeiuri decît cele prevăzute expres în art. 427 Cod de procedură penală, nu pot exista.

Erorile de drept pot fi: erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Din conținutul recursului declarat rezultă că acuzatorul de stat invocă ca temei de drept pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde*

motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În acest context, Instanța de recurs precizează că, procurorul invocînd pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu indică care anume eroare de la acest punct a fost comisă de instanța de apel.

Acuzarea consideră că instanța de apel nu și-a argumentat corespunzător soluția sa privitor la achitarea inculpatului, iar săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) și art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, se deduce din probele administrate la materialele cauzei.

În această ordine de idei instanța de recurs reține, că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atribuțiile exclusive al instanțelor de fond și de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile formulate de recurent, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea încadrării juridice a faptelor săvîrșite de Pînzaru Petru.

Așadar, referitor la criticile enunțate și pretinsele erori de drept la care se referă recurentul, instanța de recurs verificînd materialele dosarului specifică că, judecînd apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă de achitare a inculpatului în baza art. 311 alin. (2) lit. a) și art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-au stabilit cu certitudine că inculpatul nu a săvîrșit infracțiunile incriminate.

Colegiul penal verificînd materialele cauzei în raport cu argumentele recursului, constată că instanța de apel, corect a apreciat că probele administrate în cauză nu confirmă vinovăția inculpatului.

Astfel, studiind materialele dosarului, instanța de recurs conchide că instanța de apel just a statuat că, instanța de fond a repetat erorile admise de către organul de urmărire penală și neclarificînd circumstanțele cauzei a condamnat inculpatul pentru niște fapte neverificate, care nu corespund realității, bazîndu-și concluziile pe înscrisuri, care nu au fost autentificate în modul prevăzut de lege, iar la dosar au fost anexate în calitate de probe copii ale actelor procedurale neautentificate, dar care au fost expuse în sentință ca probe de vinovăție (f.d. 4-17).

Așadar, referitor la calificarea faptelor inculpatului în conformitate cu art. 311 alin. (2) lit. a) și art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, așa cum a fost înaintată învinuirea, Colegiul penal consideră că în cadrul examinării cauzei aceasta nu s-a confirmat, iar

instanța de apel corect a statuat asupra achitării lui Pînzaru Petru, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Mai mult ca atît, instanța de recurs precizează că, instanța de fond deși a pronunțat o sentință se condamnare, nu a constatat fapta criminală considerată ca fiind dovedită, iar această eroare nu a fost contestată de către acuzatorul de stat.

Astfel, Colegiul penal conchide că recursul declarat de procuror este unul declarativ, motivele invocate țin de starea de fapt și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

În acest context, Colegiul penal conchide că temeiul pentru recursul ordinar declarat de procuror, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente recursul este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2014, în cauza penală în privința inculpatului Pînzaru Petru Vasile, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 29 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu